

Megjelen minden második napon
kedd, csütörtök és szombat este.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sátoralja-Ujhely, főtér 9. szám.

Kéziratokat nem adunk vissza.

Apró hirdetéseknek minden garmond szó
4 fill., vastagabb betűkkel 8 fill.

Nyitlőterben minden garmond sor 30 fill.

ZEMPLEN

POLITIKAI HIRLAP.

ifj. Meczner Gyula
főszerkesztő.

dr. Szirmay István
felelős szerkesztő.

dr. Ham Sándor
főmunkatárs.

Előfizetési ára:

Egész évre 12 korona, félévre 6 kor.
negyedévre 3 kor.
— Egyes szám ára 8 fillér. —

Hirdetési díj:

Hivatalos hirdetéseknek minden szó után
2 fill. Petit betűnél nagyobb, avagy disz-
betűkkel, vagy kerettel ellátott hirdetések
terméérték szerint egy négyszög centim.
után 6 fill. — Állandó hirdetéseknek ár
kedvezmény.

Tiszteljétek a közkatonákat...

— október 3.

(Sz. I.) Ugy bizony! Még pedig nem valami átvitt értelemben, allegorice gondolt közkatonákat, hanem azokat a három évet kiszolgált „öreg szenteket“ (igy nevezik őket a többiek), akik tegnap azért nem mentek haza, mert *ők a magyar hadseregnek* a katonái, a magyar országgyűlés pedig nem gondoskodott arról, hogy felváltásukat őket a rekruták, a „búndások.“

Még egyszer mondom: tiszteljétek őket és felejtsetek el azt a kicsinyke kis terhet, amit a fenekestől felfordult állapotok most az ő vállakra raktak.

Felejtsetek el, mert soha könnyebb szerrel értékesebb szolgálattal katonák még nem műveltek a haza javára, mint ezek a tovább szolgáló három évesek.

Nem azért, mintha tisztábbra seprének a kaszánya udvarokat, tökéletesebben porolnák ki a magazinok rejtett kincseit, vagy talán a garnizon szolgálatban mutatnának fel eddig nem tapasztalt ügyességeket. Nem, óh nem! Az allerhöchste Dienstnek ezeket a különösen becses ágait is bizonyára ritka precizitással végzik ők, de ezért még nem venném őket tollamra és nem fűznék dalt az ő értékes szolgálataikról.

Amiértén most himnuszt zengetek róluk, arra más dologgal szolgáltak ők. Azzal, hogy teg-

naptól kezdve minden benmaradt öreg baka egy-egy szimbolum. Annak a külön magyar hadseregnek a szimboluma, amely tudvalevőleg az egész hadseregnek a kiegészítő része. Vagy ha jobban tetszik: tegnap óta minden tovább szolgáló magyar fiú, akinek már kitelt a három esztenedeje, egy-egy hatalmas debatter, akinek ki sem kell nyitni a száját, mert egész egyszerűen már az által, hogy ő szolgál, míg osztrák bajtársa már haza is ment, tönkre silányította Chlopyt, Körbert és az osztrák rajkszrát minden nagyképu hazugságait.

Hogy pedig értelmesebb legyen az írásom, beszéljünk egy kicsit világosabban

Igaz-e, hogy 1867-ben törvénybe iktattuk, hogy van nekünk egy nemzeti hadseregünk; egy magyar hadsereg, amelynek az a feladata, hogy együtt azzal a másik hadsereggel, amelyet a Lajthán tuli népek kiállítanak, kölcsönösen védje Magyarországot is, Ausztriát is, a magyar király trónusát is, az osztrák császár fejedelmi székét is? Igaz-e, hogy ugyancsak 1867-ben ezt a nemzeti hadsereget reábiztunk a magyar királyra, hogyha okosabbnak látja, hát csapja össze a másik hadsereggel és organizálja, vezesse, vezérelje őket egységesen? Magunk pedig megelégedtünk azzal, hogy a magyar hadseregnek ezt a fogalmát törvénybe írtattuk és felsoroltuk, hogy a nemzetnek micsoda min-

denféle jogai vannak még az ő hadseregére vonatkozólag. Mindez tiszta színigazság, de mégis furesa egy igazság. Olyan igazság, amit 36 éven át nem hirdettünk, csak úgy magunkban ápoltunk; olyan igazság, amit a Lajthán tul viszont 36 éven át szüntén nem tagadtak meg nyiltan, csak úgy magukban mosolyogtak felette. És mert nem beszéltünk róla, harminchat esztendeig nem is állott elő ebből valami nagyobb nemzeti gravamen.

De egyszer csak beütött 1903 és annak előttünk lefolyt egész ismeretes története és a magyar nemzetnek igen kellemetlen szavakat kellett hallania innen is, onnan is.

Kisült, hogy a nemzet és annak királya egészen másképpen gondolkozik a magyar hadseregéről. Kisült, hogy amit mink komoly valóságnak tartottunk és hittünk, hogy tudniillik van egy nemzeti hadseregünk, azt oda át a legmerészebben tagadják. Kisült, hogy az 1867-iki törvényalkotásainak éppen attól a részeitől tagadják meg a komoly értelmet, amelyeket mink legbecsesebbeknek tartottunk; kisült, hogy a törvény szövegébe használt „magyar hadsereg“ kifejezést a másik oldalról sohasem tekintették egyébnek, mint valami, a nemzeti hiuság kedvéért odabigyesztett sallagnak, amivel törödni is felesleges.

Mindez kisült és a kölcsönös és keserű csalódás még el sem

mult teljesen, mikor elérkezett október 1-je és a három évet szolgált katonák elkezdik magyarázni a törvényt. Még pedig csak úgy szó nélkül; ám azért még is igen értelmes módon.

Nem tesznek egyebet, mint-hogy az egységesen organizált hadsereg osztrák része elmegy haza, a magyar rész pedig marad. Miért? Mert a rajkszrát adott erre az évre ujoncot, a magyar országgyűlés nem adott. És ebben a hallgatag interpretációban hatalmas megnyilatkozások foglaltatnak.

Avagy nem tiszta, nem világos, nem csattanós bizonyítéka ez annak, amit a magyar nemzet vallott a hadseregről? Nem nyilvánvaló még az orosz cár előtt is, hogy I. Ferencz József két hadseregnek a fejedelmi vezére, az osztráknak és a magyaroknak, amely kiegészítődik néha egyszerre és egyformán, néha különböző időkben és egymástól eltérően, de mindig aszerint, amint az egyik és a másik rész felett az ő törvényhozása határoz?

Hát nem válik ketté a magyar és az osztrák suverenitás a kiszolgált katonák sorsának nyomán? Hát nem cáfolják meg az öreg bakák Körbert, aki azt hirdeti, hogy neki köze van a magyar katonához és a rajkszrátot, amely nagyképuen vitatja, hogy hatásköre kiterjed a magyar hadseregre is?

Lehet-e még tovább is eltitkolni I. Ferencz József előtt,

A ZEMPLÉN TÁRCÁJA.

Feledés.

Hogy elfeledve lett a múlt
És minden üdvös perce,
Hittem, reményem, vágyaim
Hogy eltűnének messze:
Szívem nem bántja már a bú,
Nem gyötrenék a gondok,
Sóhaj nem száll fel ajkamról
És könyeket sem ontok.

Csak élek szótlán s gondtalan,
Miként az élő-holtak,
A szürke napok egyhangun
Egymásután lefolynak.
Tivornya-zaj és vig kacaj!?
Mind elfeledve régen,
Nem űzik vágytól kéjesen
A már megalvadt vérem.

S hogy így lesz-e ez a holnap is?
Már nem törődöm véle,
Hisz' úgy lehet, a holnapot
Tán meg sem érem elve.
Úr van körülöttem mindenütt...
Üres lett egész életem,
Milyen a nyugvó természet
Az elközélő télen.

Wihs Béla.

Margitay Tihamér.

Kollektív kiállítás a Nemzeti Szalonban. Megnyit szept. 13-án.

Irta: Vidor Marci.

I.

Budapest művészetszerető közönségét az utóbbi napokban lázas izgalomba hozta egy régen feledésnek indult művész feltámadása, ki mint a fönixmadár a lángokból kelt ki, hogy az emberek lelkében meggyújtsa a művészet iránti lelkesedés lobogó szikráját. Margitay Tihamér, kit gyönyörűen megfestett zsánerképei híressé és népszerűvé tettek nemcsak szűkebb hazájában, hanem az egész világon: körülbelül három éve úgy eltűnt a szereplés teréről, mintha a föld nyelte volna el. Pályája zenitjén, az őt körülövező dicsőség fénysugarainak világításában vonult vissza és míg a közönség nem tudott betelni vidám és szellemes képeinek szemlélésével: a mester a világ és emberek számára megszűnt létezni. Visszavonult. Sokan azt mondták, hogy beléunt a dicsőségbe, mások úgy vélekedtek, hogy anyagi gondjai nehezdednek rá nyomasztó sulylyal; egyikben sem volt meg a teljes igazság. Az élet, mely neki már fiatalon annyira dicsőséget termelt, igaz: egy kicsit megviselte, hozott apró cseprő bajokat is. Talán egy

időre akaraterejét is megbénította, de kedvének nem tudta szárnyát szegni. Margitay Tihamér ugyanaz a művész volt és maradt. Azaz nem egészen ugyanaz; szakítani akart múltjával, azzal a multal, mely őt nagygyá és hírnevessé tette, mert művészi ambícióját ki nem elégítette. Oh, a művészek közül hányan érezték volna boldognak és szerencsésnek magukat, ha ilyen karriert csinálhattak volna; Margitay ideális lelkének ez nem volt elég. A közönség kegye, ha édes is és megvesztegető, komoly művészt meg nem tántorít. Ő tudta, hogy neki haladnia kell, érezte, hogy a mult hagyományával szakítva, lelkének meg kell ujhodnia és bizton hitte, hogy az áldott vidék egészséges légkörében újjá fog születni.

Ungváron és Karesaván dolgozott három évig lankadatlan buzgalommal, lángoló lelkesedéssel és forró szeretettel művészetét iránt. En figyelemmel kísérem működését elejétől fogva és jól esett szívemnek, mikor láttam ezt a kiforrott művészt, amint egy kezdő zavarával és tapogatódzásával igyekszik új formába önteni lelkének megragadó világát. A mester új irányban kezdett fejlődni, úgy dolgozott, mint egy kezdő művész és intim műtermében ecsetjének minden legkisebb sikere boldog örömmel töltötte el. Ta-

nulmányozott különböző fényhatásokat és festett portrékat, meg plenáirt, rajzolt aktokat és sok más egyebet, zsánerképeket vajmi keveset. Azután hatalmas terve támadt, a nyugodt elmélyedés megérlelte benne a „Virradat“ eszméjét és én láttam legelső esetvonását ennek a mesteri alkotásnak, mely most izgalomba és méltó csodálatba ejti Budapest egész közönségét.

A mester levele felszólított a fővárosba. A baráti sorok ünnepeit ígérték, Margitay feltámadásának ünnepeit, aki ifjú erővel művészetének varázsköpenyével a vállán kiáll a porondra, szemében öntudattal, szívében remegő félelemmel (ez a szerénység jellemző) és mintha tekintete így szólana:

— Ime, itt vagyok újra, itéljétek; de szeressetek! Budapest közönsége ítélte, a hivatalos kritika nyomtatott betűi pedig dicsőséget sugároztak a föllelt mester felé.

A kiállítást Molnár Viktor vallás-és közoktatásügyi államtitkár nyitotta meg és a rendkívüli díszes társaságban megjelentek az interparlamentáris bizottság tagjai családjaikkal együtt, Szalay Imre a Nemzeti Múzeum igazgatója, Radics az iparművészeti társulat igazgatója, Beck Blanka, Kadochka Lippich Elek, Linek Lajos,

hogy a hadseregnek az ura a nemzet, a király pedig annak fejedelmi vezére a nemzet akaratából? Aligha.

Azért hát csak, mivelhogy egy kicsit többet kell „szenvendniők“ a haza sorsa miatt, tiszteljétek a közkatonákat . . .

A vármegye közgyűlése.

Második és harmadik nap. — okt. 1.

Szeptember 30-án és október első napján folyt tovább az őszi közgyűlés. Mondanunk sem kell, hogy erősen megcsappant érdeklődés mellett. Hiába, ha se nem választunk, se nem politizálunk, nem igen szoktunk valami nagy érdeklődéssel viselkedni a közügyek iránt. A választást pedig már az első nap elintézte a tekintetes vármegye, a politikát meg ezuttal „kikapcsolta“ a tárgysorozatból a függetlenségi párt. De különben is a Budapestre érkezett hírek, a t. Ház szenzációs szavazása egyszerre a nagy politikára terelte a közfigyelmet. Minden ember újság után kapkodott, híreket olvasott, jövődöt jósolt, a vármegyeház zöld asztalai körül pedig — bár csak úgy görnyedtek az akta halmazoktól — alig ült egy-két bizottsági tag.

Azaz, hogy volt még egy tárgy, amely még is tudott egy kis érdeklődést kelteni és amely még is becsalt vagy 40-50 bizottsági tagot. Ez pedig — kell-e mondanunk — a pataki szolgabírói járás ügye volt.

Szerdán reggel került sorrendre a Ballagi Géza indítványa folytán és már az előzetes kérdésben is, tudniillik, hogy a tárgysorozat sorrendjétől eltérőleg napirendre kerüljön-e, vitát provokált.

A patakiak ugyanis hűségesen és szép számban jelentek meg a „járás“ kedvéért, Buza Barna pedig, aki a contra-actiót megindította — egyedül képviselte még akkor a teremben az ellenzékét. Időnyerés kedvéért is ellenezte tehát, hogy a kérdés a sorrendtől eltérően napirendre vétessék. A vita alatt azután bejöttek a Buza hívei is és a Ballagi Géza, Buza Barna, Molnár István, Dókus Gyula és Wiczmány Ödön felszólalása után a közgyűlés 35 szóval 12 ellen elvetette Sátoraljaúj hely város abbéli kérelmét, hogy a vármegye változtassa meg a pataki járás felállítását kimondó határozatát.

Kovács Dénes és művészek, írók majdnem teljes számban, hogy hódolva átnyujtsák Margitay mesternek az elismerés palmaágát.

A vernissagere még visszatérek és a kiállított képeket egyenként fogom méltatni, most csak a legszebbet említem meg, a mester ifju és bájos hitvesét, kinél szebb és irigyletebb asszony nincsen Budapesten. A kiállítás közönsége megértette Margitay örök ifjuságának és művészetének titkát.

II.

Hogy milyen varázsa volt Margitay egyéniségének, szinte hihetetlen; ha nem láttam volna saját szememmel, amint egy uri nő meghatottságában és a művészet iránti rajongásban könnyes szemekkel köszönte meg Margitaynak a műélvezetet, mit e kiállításával a közönségnek szerzett. És ez az elragadtatás egy csöppet sem túlzott; igazi melegség járja át az ember szívére, ha a Nemzeti Szalon terembe lép és látja Margitay Tihamér három évi becsületes munkálkodásának eredményét. A gondnak és küzdelemnek hány veritékcsöppje, a reménynek és csüggedésnek mennyi könnye hullott arra a palettára, honnan a festmények, melyek most széles ez országban hirdetik Margitay mester diadalát, könyvekből születtek; de azok a könyvek a művészet áldott talajában termékeny magot érleltek.

Elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy a vármegyei tisztikart a következő állásokkal fogja szaporítani: 1 árvaszéki ülnök, 1 aljegyző, 2 nyilvántartó, 6 központi díjnok, 1 kapus, 1 őrhajdu, 3 főszolgabíró, 6 szolgabíró, 3 járási orvos, 8 járási írnok, 15 napidijas, 3 tiszt hajdu, 3 hivataloszolga.

Erre a személyszaporításra részben az egyszerűsítés életbeléptetése, részben pedig a felállítani elhatározott 3. főszolgabírói járás, u. m. a pataki, a mezőlaborei és páczeni teszi szükségessé.

A Ciróka-völgyi vicinális részére 50.000 korona segélyt szavaztak meg oly módon, hogy ennyi értékű törzsrészvényt vesz át tőle a vármegye.

Az alispáni jelentés egyes adatait a havonkénti közigazgatási bizottsági ülésről hozott tudósításban már közöltük.

Májustól szeptemberig Amerikába kiment a vármegye területéről 1852 egyén, visszajött 965.

Szótartott az állami iskolák szervezése ellen tapasztalt törekvések ügye is, melyeknek az eperjesi püspöki aulában van főfészke. A közgyűlés újból felhívja erre a kultusz miniszter figyelmét; Gróf Hadik Béla főispánnak pedig, aki tanfelügyelőnek ezt a hazafias törekvését a legmelegebben és eredményesen támogatja, a közgyűlésen köszönetet szavazott.

Az összes napirendre tűzött tárgyak elintézése után a közgyűlés csütörtökön délben ért véget.

VÁRMEGYE ÉS VÁROS.

Bábaképző iskolát Ujhelynek.

— október 3.

Abból az alkalomból, hogy az eperjesi bábaképző iskola feloszlott, ismét actualisnak tartjuk felhívni a vármegye intéző köreinek, valamint a nagyközönségnek a figyelmét is arra az életre való és nagyon is megszívlelendő eszmére, amelynek vármegyénk buzgó és nagyérdemű főorvosa, dr. Löcherer Lőrinc már egy pár évvel ezelőtt is kifejezést adott, hogy t. i. egy bábaképző iskola itt, Sátoraljaúj helyben állítassék fel.

Előttünk fekszik a memorandum, melyet dr. Löcherer a Kassán 1900. évben miniszteri kezdeményezésre tartott szaktanácskozás alkalmából a vármegye alispánjához intézett, és amelyben már akkor kimutatta egy ilyen iskola felállításának

A kiállítás fénypontja természetesen a Virradat. Két hosszú, küzdelmes éven keresztül dolgozott Margitay karesavai műtermében, míg e nagyszabású festményének jelentős részével elkészült. Ujpesti műtermében már csak tökéletesítette, illetőleg befejezte a Virradatot. Az eszme itt volt forróágásban, amíg megszületett, innen vette alakjait, kik által a gondolat tetet öltött, egyzóval ebből a talajból virágozott ki Margitay Tihamér dicsősége és mi mindnyájan, kik tanúi voltunk küzdelmének, részesei vívódásának, különös örömtől érzünk a mester diadalának láttára.

Én is mély meghatottsággal léptem az elő terembe és elfogódva szemléltem a nékem már annyira ismerős Virradatot, vagy mint most nevezik: a Hatalom Kalváriáját, mely meghozta alkotójának a régvárt sikert. A Hatalom, egy közömbös, gögös, jó race fejű király diadalszekerén ül; szekere véres sárban vonja a nép, ezer meg ezer meztelen karu, meztelen hátú, korbács alá görnyedt ember. A korbács a katona kezében van. A szekeren a hatalom támaszai: a papság, a főnemesség a király mögött, — előtte a hóhér. A diadalszeker mellett az udvar s ott a poézis, a zene, a művészet is, jelképes csoportokban. De a poeta már sejt a kelő nap érdemét s keresi a virradó szabadság himnuszának első hangjait. A háttérben hegy, elhagyott várrom-

el nem ódázható szükségét.

Helyszüke miatt magát a terjedelmes és kiváló szakértelemmel megírt dolgozatot nem közölhetjük ugyan, de lehetetlen ki nem emelni annak főbb argumentumait.

Igy reá mutat a tiszt főorvos mindenekelőtt arra, hogy az egy bábaiskolához csoportosított Abauj-Torna, Borsod-, Sáros-, Szepes- és Zemplén-vármegyék területéről még körülbelül 1000-1200 olyan bába kiképzésére van szükség, akik jelenleg, mint a tiszt főorvosok által képesített, ugynevezett „cédulás bábák“ működnek a községekben; továbbá, hogy vármegyénk 25 községéből 2000 korona van letétben, melyet a bábaiskolába küldendő tanulók ellátására a tanulók fizettek be, de amely összeg eddig felhasználható nem volt. Maga az iskola pedig minden nagyobb pénz áldozat nélkül felállítható lenne, mert ugy is elengedhetetlen követelmény, hogy az építés alatt álló kórházban a szülészeti osztály felállításáék és így a kórháznak ez az osztálya volna berendezhető a bábatanítás helyiségéül.

A felvetett eszmét, miután az ma kétszeresen is actualis, a legmelegebben tesszük magunkévá és ezen az uton is figyelmeztetjük hatóságainkat a magyar népességi statisztikának arra a végtelenül elszomorító rovatára, mely az újszülöttek elhalálzásának számait évről-évre horribilis numerusokkal tünteti fel.

(Hivatal átvétel. Bajusz Andor a n.-mihályi járás újonnan megválasztott főszolgabírája jövő hét folyamán veszi át hivatalát.

(A vármegye közegészségügyi bizottsága folyó évi október hó 12-én d. u. 4 órakor a vármegyeház kistermében ülést tart, melynek tárgya a gálszécsi második gyógyszerár engedélyezése iránt beadott kérvények tárgyalása és véleményezése.

(Nagymihály város képviselő-testülete 1903. évi október hó 5-én d. u. 3 órakor tartja rendes őszi közgyűlését. A közgyűlés tárgyai: 1. A köztemető kisajátítási ügy harmadszori tárgyalása. 2. A csatornázási és járdá kiépítési munkálatok ügyében kiküldött bizottság jelentésének tárgyalása. 3. Az 1904. évre szóló költségelőirányzat s ezzel kapcsolatosan a községi szervezési szabályrendelet módosítása tárgyában teendő előterjesztés tárgyalása. 4. A közgyűlésig beérkező ügyek tárgyalása.

mal, s a felhők közül kél a nap.

Ez a Virradat sujtete, amint gyönyörű tollal megírta Malonyay Deszö, a Budapesti Hirlap kritikusa. Hatása pedig nagy. Ott tolong napjában száz és száz ember a Virradat előtt és nem tud egyik se betelni a kép szemlélésével. Az igaz, hogy hatalmas gondolatokat ébreszt és szellemelőt kiragad bennünket a köznapí lét sivárságából.

Az első teremben foglalnak helyet a Virradat vázlatai, érdekes képet nyújtván arról, milyen átalakulásokon ment keresztül ez a remek alkotás, míg jelenlegi formáját fölvette. A vázlatokon kívül az első terem még a következő képek diszitik: No ne izéljen, Első Debut, Női arckép, Tavasz dal, Cigányasszony, Suhanc, Őszi szellő, G—I. ur arcképe, Lugasban, Tilosban, Őszi hangulat, Őszi alkony, Sugárjáték, Matyó asszony, Október délután, Dessewffy Arisztid arcképe, Október végén, A messaliance színvázlata, Vasárnap délután, L. Sz. ur arcképe, Matyó paraszt, A kis verebész, Szerelmes versek, Orgia, Huszárszerelem, Arcképcsoport, Duzzogó huszár, Az ellenálhatatlan, A kis durcás, A kis gourmand, A mama születésnapja.

A második terembe is van kiállítva egy pár tanulmány a nagy képhez, azonkívül: Szerelmi idyll, A me-rengő, Kandallónál, Elhagyottak, Holdfeljötté, Naplemente, Őszi verőfény, Találkán, Versenyfutók, Matyó leány,

UJHELYI ÉLET.

A hétről.

— okt. 1.

Mihály napjától kérem szépen — Beh érdekes és mily csodás! — Beállt egyhangú életünkbe Lényegben fontos változás. A szolgabírák választása Nem rázkódtatta ugy e bont, Sem az az egy pár indítványka, Mit Buza Barna visszavont.

E változás, melyről beszélék S ami felajzza lantomat: Ujhely egyhangú életére Százszor, ezerszer fontosabb. Emellett kicsi ponttá törpül Minden új hír és esemény, Óda lenne legmúltóbb múltaj, Melyben méltókép zengeném.

A városnak kicsinye, nagyja Lázban égve erről beszél, Egy hirt visz Czerkótól — vasutig Orvendve szerte szét a szél: Hogy eddig a torony harangja Nyolc órát zúgott szerte szét, S Mihály naptól akkor bim-bam-oz, Hogyha az óra: esti hét.

— th.

Tarnay phonographja. Ambrózy Nándor vendégszerető, uri házának volt vendége a multkoriban Tarnay Alajos, az ismert zene-költő.

Budapestről lehozott magával egy beszélő-gépet is, amelylyel a csendes esteken elszórakoztatta a társaságot a kertben.

A beszélő-gép hangjai (becsületem gyártmány lévén!) nemcsak a kertet töltötték meg, hanem át-erőszakolták magukat a fatörzsek között az utcára is.

A beszélő-gép clouja egy kacagó kuplé volt. Biztos vala ugyanis, hogy ha a beszélő masina kacagni kezd, vele kacag a hallgatóság is egyenkint és egyetemleg.

Epen a kacagó kuplét produkáltatta beszélő-gépével Tarnay, mikor az utca kimért lépéseivel átballag egy parasztember. A kacagó kuplé hallatára megsóválja fejét s oly hangon, melyen illetőségi helyének minden honfui búja ott borong — így méltatlankodik:

— „Ejnye be' jó kedvi van ennek ebb' a sanyaru világba!“

Amit Lukács Károly száz forintnál többre becsült. Most, mikor Károly primás — „a leghiresebb zemplén-

Friss széna, Édelgés, Muezzin, Timur Lenk bucsuja, Kacér Nymphák, Szent Borbála, Az első csók, Holdas udvar, A csábítás, Holdvilágos városrésztlet, A várva várt vendég, Jézus beszél, Esti csillag, Atyám arcképe, Elfogyott a nóta, Nero, Darius Codomannus halála, Fürdés után, Erdekes olvasmány, Füst karikák, Keresztútzen, Fürdés előtt, Tündés, Paraszt-tanulmányok, A martyr, A helyszerzőnél, Az első beteg, Látogatás a kis babánál, Kiváncsi dryádok, Készülő vihar, Valamit sugok magának, Gobelín, A harmat születése, Kain és Abel, Hajó-vontatók.

A harmadik teremben a következő képek vannak: Szeptember végén (ez a kiállítás clouja, Vidor: Forró Éjszakák cimlapja, ára 2500 korona.) A kosár, A regény vége, Este, A féltékeny, A törvény nevében, Siesta, A menyasszony megérkezése, Jaj de édes, Krisztus temetése, Bál után, Firezák Gyula arcképe.

A főváros már rég nem látott ilyen tartalmas kiállítást és a bpesti lapok kritikusi mikor meghajtják zászlójukat Margitay tehetsége előtt, egyformán csodálják ifju erejét, nagy munkaképességét és páratlan tudását. Margitay Tihamér, ki már a múlt volt, egy csapással a jövő emberévé küzdötte föl magát. És a magyar művészetnek van oka remélni, hogy ez az erőtelj és ambiciótól duzzadó mester még sok dicsőséget fog neki szerezni.

vármegyei kuruc cigányprimás" — a fővárosban is megkapta tehetségének aranyéremben és tiszteletdíjban kifejezett jutalmát: eszembe jut róla egy egyszerűségében megkapó történet.

Egyik színházi este után (a múlt színi évad legzajosabb színiestje volt) jóval éjjel után kiürült a „Friss“, csupán egyik asztalánál iddógáltak még. Nagyonbár színeszemberek.

Lukács Károly bandája is elszédelt lassacskán, míg ő maga leült asztalunkhoz. Nemsokára átragadt rá is a társaság jókedve: felállt, kezébe vette hegedűjét („ázs aranyos hagedűt“) s senkitől se buzdítva, a maga jószántából s a társaságnak mulattatására eljátszott egy mélabús kuruc nótát.

Ilyen szépen sohasem játszott Károly. Még Marthon Géza karmester is könyekig meg volt illetődve. Palásthy Sándor pedig elragadtatva mondta Nógrádi-nak:

— Hallod ezt a nótát? A nóta minden egyes betűje ki sir belőle.

Egy jó félórát gyönyörködtette az asztaltársaságot Károly azzal a esodálatosan átértett játékkal, az ihletés percében, mikor a cigány játszik nem azért, mert fizetnek érte, de mert lelke, az érzésektől és hangulattól dagadó lelke hajtja.

A finalé után a társaság egyik tagja feláll s szívből jövő csókkal megcsókolja Károlyt.

Es ezt a csókot becsülte többre száz ropogós forintnál Károly. Pedig csak egy csók volt, de azt a nótát pénzzel jutalmazni visszatetsző is lett volna. Nemaz „uraknak“, de a „fiuknak“ muzsikált akkor Károly...

„Bálban.“ Ez a szó címe egy versnek, mely Andor Gyula, a főváros egyik kedvelt poétájának szellemi gyermeke. A Gyulát különben lapunk olvasói is jól ismerhetik; legutóbbi számunk is hozta egy igen ügyes versét. A Gyula fentemlített, „Bálban“ című versét szerfölött jónak találván: beküldte egyik előkelő szépirodalmi hetilaphoz. A lap vers-kritikusának a vers ez a négy sora:

„Suhanya lejtünk, mint a szellem
A szívvidámító zené,
Míg nevezhetlen vágy fogan meg
Lekünk legmélyebb rejtekén“:

annyira megtetszett, hogy a „Szerkesztői üzenetek“-ben közölte le — persze egy pár csipős megjegyzéssel fűszerezve.

Poeta barátunkat — kinek az ilyen mellőzésben addig aligha volt része — igen leverte az eset.

Ezelőtt pár héttel dolgozó társas lett ugyanannak a lapnak, melynek verskritikusa szerint ő egy közönséges versfaragó volt pár hóval ezelőtt. Gyula barátunk ottani munkálkodásának második hetében megszólítja a verskritikust:

— Berti bátyám, kérem szépen! Van itt nekem egy versem „Bálban“ címmel. Leközölhetnék vasárnap, bár nekem ez a négy sor (s elolvassa a fentidézett négy sort) visszatetsző.

A verskritikus elolvassa az aposztrofált négy sort. Homályos sejtelem se élt benne, hogy ő azt látta valaha.

— Megállhat a négy sor is — szólal meg a verskritikus azzal a fensőbbiséggel, mely őt egyik előkelő szépirodalmi társaság tagsága révén megilleti. — Le lehet közölni!

— Nem fogjuk blamálni vele a lapot? ingerkedik a költő.

— Megállhat. Közölhet! — türelmetlenkedik idegesen a „Nem közölhetők“-nek férfia.

Erre Gyula költő belenyúl a zsebébe, kivieszi abból az előkelő hetilap egy régi számát s kellő tisztelettel odadörgöli a nagytekintélyű férfin orrához a négy sorra vonatkozó kritikai észrevételt.

Míg a költő a hatást lesi a kritikusi arcán, a nagynevű író egykedvűen olvassa a multak „szerküzénés“-ét s ajkán alig észrevehető mosolylyal mondja a kaján blattal figyelő poétának:

— Véleményem alapján most is ez. De ami A. Gyulánál, egyszer-

rűn: A. Gyulánál rossz, az A. Gyulánál, mint dolgozó társnál — jó lehet.

„Jó bizony.“ Bock éttermében az egyik asztalnál, a mult esütörtök délelőttjén ült egy társaság. Köztük dr. Kiss Sándor sárospataki ügyvéd. Időközben a társaság egyik tagja feikészül, veszi felöltőjét, botját, kalapját és elbucszik. Kis idő múlva visszatér, visszatesszi a Kiss Sándor kalapját (mert azt vitte el a magáé helyett) s így szól:

— „Milyen jó ügyvéd ur, hogy nem egyforma fejünk van.“

Kiss Sándor alig észrevehető mosolygással vágja vissza:

— „Jó bizony!“

Október hó elsejével új előfizetést nyitottunk lapunkra; kérjük azon t. olvasóinkat, kiknek előfizetése ezen a napon lejárt, nemkülömben azokat, kik az előfizetési díjakkal hátrálékban vannak, hogy lapunk mult számához mellékelt utalványok felhasználásával az előfizetést megújítani, illetőleg a hátrálékot beküldeni sziveskedjenek.

Tisztelettel:

A kiadóhivatal.

HIREK.

— A király születésnapja. Holnap október hó 4-én van Ófelsége születésnapjának évfordulója. Ebből az alkalomból a róm. kath. plebániatemplomban ünnepélyes Istentisztelet tartanak, melyen az összes polgári és katonai hatóságok részt vesznek.

— Személyi hírek. Benárd Jenő m. kir. honvédőrnagy, a helybeli zászlóalj volt parancsnoka, Lehoczky Sándor kir. ítélőtáblai elnöki titkár, Tóth István budapesti kir. ügyész és Wittenberger Arthur szobrászei kir. albiró szabadságidejüket városunkban töltik.

— Kinevezés. Gróf Hadik Béla főispán Isépy Zoltán szolgabíró t. b. főszolgabíróvá nevezte ki, egyben őt saját kérelmére Homonnára helyezte át.

— Doktorrávatás. Szánthó Elek ügyvédjelöltet, Szánthó István bodrogolaszi ev. ref. lelkész fiát a kolozsvári tudományegyetemen az államtudományok tudorává avatták.

— Engesztelés napja. A esütörtöki nap az izraeliták legnagyobb ünnepe volt, melyet még azok is megtartanak, akik különben egész évben keveset törődnek a vallással. Az engesztelés napja szerdán este, egy negyed hat órakor kezdődött és másnap este csillag feljöttéig tartott. Ezen egész időt a legszigorubb böjtöléssel és imával töltötték. A templomok zsufolásig megteltek. Igen sokan az egész éjszakát is templomban imádkozással töltötték, hogy ott egész nap könyörögjenek a Mindenhatóknak az egész évben elkövetett bűnöknek bocsánatáért. A vallási rítus szerint tulajdonképpen egész nap nem szabad kimozdulni a templomból és az igazi vallásos zsidó nem is mozdul ki, ámde a kevésbé vallásos már sétával iparkodik enyhíteni a böjtölés nehézségeit. Az ünnep estéjén énekeltek a zsidó rítus legszebb énekét, a Kol Nidré, mely ma már általános ismert és gyönyörű dallamában mindenki gyönyörködik.

— Halálozás. A hervadás hónapjának első napján, folyó hó 1-én nagy gyász érte Hlavathy Elek városi jegyzőt és családját. Legnagyobb leánya, Margit hosszas szenvedés után meghalt áldozataként egy végzetes szerencsétlenségnek, mely Monokon érte hol ovónó volt. A haláleset mélyen megrendítette ismerőseit s nagy gyászba

borította szüleit és hozzátartozóit, kik a nemesen jólelkű, rokonszenves leányt végtelenül szerették. — A gyászestéről a család a következő gyászjelentést bocsátotta ki: Hlavathy Elek és neje szül. Kontra Teréz, mint szülők, Béla, Terka, Mariska, Sári, Jolán és Gabriella mint testvérek ugy a maguk, valamint az összes rokonok nevében fájdalomtól megtört szívvel jelentik felejthetetlen gyermekük, testvérük illetve rokonuk bánózi és mogyorósi Hlavathy Margitnak f. hó 1-én délelőtt 10 órakor életének 22-ik évében hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. A megboldogult földi maradványai f. hó 3-án d. u. 4 órakor fogtak a róm. kath. egyház szertartásai szerint a helybeli köztemetőben örök nyugalomra helyeztetni. Az engesztelő szent mise-áldozat pedig folyó hó 5-én reggel 8 órakor fog az egek Urának bemutatni. Aldás és béke lengjen a korán elhunyt felett! Sátoraljai hely, 1903. október 1. — A korán elhunyt ifju leányt folyó hó 3-án d. u. 4 órakor temették el szüleinek Uj-utcai lakásáról osztatlan részvét mellett. Legyen örök álma nyugodalmas, háborítatlan és boldog...

— Esküvők. Mózer Ödön brassyói főgimnáziumi tanár folyó hó 1-én esküvött örök hűséget Tomasoovszky Mariskának, néhai Tomasoovszky Lajos volt helybeli bírósági végrehajtó leányának. — Schön Andor, dr. Schön Vilmos kórházi főorvos fia holnap tartja esküvőjét eperjesi Lengyel Erzsébettel, Sátoraljai helyben.

— Gombfelhúzási ünnepély. Az erdőbényei ev. ref. egyház 1903. évi október hó 4-én, leégett temploma újjáépítése alkalmából a délelőtti isteni tisztelet végeztével gombfelhúzási ünnepélyt rendez. Délután 4 órától táncmulatság. Belépti-díj tetszés szerint. Felülfizetések köszönetdíj fogadtatnak s hírlapilag nyugtáztatnak.

— Október 6. A helybeli róm. kath. főgimnázium önképzőköre az aradi vértanuk emlékéért az idén is megtartja. Hatodikán, kedden, d. e. fél 9 órakor gyászmise lesz a kegyesrendiek templomában, utána a II. osztály termében az önképzőkör tartja meg szokásos ünnepségét a következő műsorról: 1. Hymnus, a főgymn. énekiskola vegyeskara. — 2. Emlébeszéd, mondja Szeniczey Ödön VIII. oszt. tan., az ifj. önképzőkör elnöke. — 3. Gyászdal, Szögedi Endrétől, éneklő a főgymn. énekiskola vegyeskara. — 4. Október 6-án, Abrányi Emiltől, szavalja Perényi Ede VIII. oszt. tanuló. — 5. Okt. hatodika Abrányi Emiltől, szavalja Márton Elek VIII. o. t. — 6. Petőfi családala Lányitól, éneklő az énekiskola vegyeskara, kíséri az ifj. zenekar. A hazafias ünneplés iránt érdeklődőket szívesen látja az intézet.

— Falusi csendélet. Repák Mihály nagykázméri lakos és néhány cimborája nagy vigasztalást csaptak a községbeli Weinberger-féle korcsmában. Mihály napja lévén, a vig társaság három Mihály közös elhatározással megvendégelte a korcsmában összeverődött falubéli legényeket. Literaszámra került a pálinka a szomjas fiuk asztalára. Alig emelte szájához egyik másik legény a karsu üveget, a liter pálinka hirtelen elfogyott. A sűrű toroköblögetésnek azután meg is volt a természetes következménye. Az egyik atyafi, egy Kondás György nevű szolgalégyen minden előzetes bevezetés nélkül oda ment a vendéglátó Repák Mihályhoz és kérés tenyerével kétszer is megtapogatta a nevenapját ülő Repák fejét. Mire a sértett legény fölkel és bántalmazóját kérdőre akarta vonni, ismét neki rontott egy Hudacska János nevű ember és a kezében volt bottal jól megrakta. Közben oda ferközött egy harmadik vérre szomjazó legény, aki mindenáron léket akart ütni a szorongatott helyzetbe került Repák fejét. Meg is tette. A takaréktüzhelyről elővett egy vaskarikát s azzal befakasztotta a szegény ember fejét. Repák eltántorodott s a követ-

kező pillanatban vértől borítva össze-rogyott. Nehány pillanat múlva magához tért és elmenekült. Erre a verekedő legények közül többen utána iramodtak és utól is érték. Ott azután ismét földre teperték és tovább ütlegelték. Mikor ezt is elvégezték, vissza indultak a korcsma felé, de mivel észrevették, hogy Repák újból talpra állott, ismét üldözöbe vették s utólérve, megint jól megrakták. Ez az emberkinzás három izben érte utól az agyongyötört Repákot. Végre fájdalom sajgatóra hozzátartozói jöttek elő és haza szállították a vértől borított, súlyosan sebesült embert. Miután sérülései gondos ápolást igényelnek, beszállították a helybeli kórházba. A falu hősei pedig tovább uralják a helyzetet Nagy-Kázmérban. A büntető eljárás ellenök folyamatban van.

— A főgimnázium két osztálya és tornacsarnoka ügyében tett előterjesztést a rendőrkapitány a legutóbb tartott tanácsülésen. Tudvalevő, hogy a főgimnázium V. és VI. osztályában az építkezés hiányossága miatt máig sem kezdhették meg az előadásokat és a tornacsarnokban már közel két év óta nem tartanak gyakorlatokat. A tanács sajnálattal vette tudomásul az előterjesztést és egyhangulag elhatározta, hogy ezen bajok orvoslását táviratilag fogja a vallás- és közoktatásügyi miniszteriumtól kérelmezni. A táviratra — mint értesülünk — meg is jött már a válasz, s 900 kor. lett utalványozva az iskola javítására; a munkálatokat már meg is kezdték s 10—12 nap múlva az említett osztályokban megkezdik az előadásokat. Sajnos azonban, hogy a tornahelyiségre vonatkozólag, mind ez ideig semminemű intézkedés nem történt.

— Agár-verseny Gálszécsen. A zemplénmegyei agársz-társulat elegy-agár-versenyét 1903. évi október hó 26-án és következő napjain ez idén Gálszécsen tartja. Összejevetel október hó 25-én. Közgyűlés ugyanezen napon esteli 8 órakor a nagy vendéglőben. Versenydíj a társulat által adott 700 korona tiszteletdíj az elsőnek, a második agár-tulajdonosa a tételek felét kapja. Tét 10 kor. f. v. f. Nem egyleti tag, valamint versenydíjat nyert agár kettős tételt fizet. Minden agár után ezen felül 1 darab 10 koronás arany a vándor-díjra való nevezésért külön fizetendő. Ezen vándor-díj — védi: Báro VécseyAlfonz ur — az első agár-tulajdonosnak adatik át, ki azt háromszor köteles megnyerni, ellenkező esetben a legközelebbi verseny nyerőjének átengedni köteles. A vándor-díj tételeinek összege, mely annak, a ki e díjat háromszor megnyeri, ki fog adatni, már 900 korona. Nevezni lehet Dókus Gyula társ. titkárnál október 24-ig és a helyszínén október 25-én esteli 8 óráig. Október 26-án társas-ebéd. A netalán szükséges szállások és istállóról Nemes Sándor társulati tag, gálszécsi lakos, megkeresésre gondoskodik. A versenyen megjelenni szándékozók közül azoknak, akiknek istállóra van szükségük, sziveskedjenek erről Nemes Sándort október 20-ig értesíteni. Miután a versenyek nyilvánosak, névre szóló külön meghívók nem adatnak ki. Mindazok, akiket versenyünk érdekelnek szívesen láttatnak.

— Önként jelentkező ujoncok. A járási főszolgabírónak nem csekély idejét veszik igénybe a falusi kérezősködők, akik nincsenek tisztában az ujoncok idej bevonulásával. Azt tudja mindenki, hogy sorozás az idén nem volt s arról is hallottak, hogy önként bevonulhat minden állításköteles egyén, de hogy ez a bevonulás hol és miként történjen, ez iránt a legtöbb községben nagyok a kételtek. A fölvilágosodottabbak teljes tudatával bírnak annak, hogy akár van ex-lex, akár nincs, a véderő kötelezettsége elől végképen senki sem térhet ki. Előbb, vagy utóbb eleget kell tenni a hadkötelezettségnek s a legtöbbben úgy gondolkodnak, hogy jobb ezen

mentől hamarabb átesni. Politikai eszköz gyanánt nem akarnak szerepelni s a jámbor falusi nép egyáltalán nem szeret tüntetni. A szokás hatalma alatt áll s a rendes kerékvágásban mozog. A katonakorba lépő fiúk minden év október elején bevonulnak ezredeikhez; ez már annyira szokássá vált, hogy ettől eltérni szinte nehezebb esnek a katonasorba került legényeknek. A szolgabírószékek és jegyzőségek útján minden községben megadják a fölvilágosítást, mely szerint az önként jelentkezők szolgálat-tételre bevonulhatnak.

— **Tolvaj cigányok elfogatása.** Szept. hó 28-án kőbor cigányok behatoltak a Széphalom felé vezető ut mentén lévő „Pótra” elnevezésű kocsma-ba és észrevétlenül elloptak egy szoknyát, melyben négy darab arany gyűrű, egy arany lánc és egy arany szív volt, továbbá egy férfi rokkot mintegy 100 korona értékben. Kevés-sel a lopás elkövetése után a háziak észrevették a tárgyak eltűnését és jelentést tettek a rendőrségnek, mire a nyomozásra kiküldött rendőrök a tolvaj cigányokat kocsin üldözőbe vették és néhány óra multával Kovács-vágás község mellett, az erdő szélén rájuk akadtak. A lopott tárgyakat még megtalálták náluk. A tettesek Balogh Erzsébet és Irma voltak, akiket a rendőrkapitánysághoz családjokkal együtt bekísérték.

— **A tisztviselők fogyasztási szövetkezetének igazgatósága Darszon Béli** üzletvezetőnek megválasztotta. Üzlethelyiségül *Szent-Györgyi* Vilmos üzletét veszi át. Tagjai felkéri, hogy befizetéseiket október 4-én és november 1-én pontosan teljesítsék, hogy az üzlet mielőbb megnyitható legyen.

— **Táncmultság.** A sátoraljai helyi gyártelepi dal-, zene- és önképző-kör szokásos havi mulatságát a hó-ban, holnap, vasárnap tartja meg a régi „Nyul”-kerthelyiségben. A táncmultság hangversenyyel lesz egybekötve. A dalárda énekelni és a gyári zene játszani fog. Nem tagoknak belépő-díj személyenként 1 kor., családonként 2 korona.

— **Nyilvános számadás.** A kiscserezi tüzkárosultak javára szeptember 12-én tartott táncmultság összes bevétele 842 K. 02 f., kiadás 52 K. 71 f., tiszta jövedelme 789 K. 31 f. volt. *Felülhívtettek:* Guttmann Mór, Guthy József 10–10 K. — Österreicher Lázár, Szakranda János, Ölbey János, Isépy Zoltán, Bathy Gedeon 5–5 K. — Dr. Tárczy Pál 8 K. — Dr. Weinberger József 4 K. — Aczél Izidor, Dóhé István, Molnár József, Gottsegen Samu 3–3 K. — Kristen Viktor, Szabó István, Bodnár Ferenc, Schädli Ödön, Czigályi G., Ligeti A., dr. Szeghő E., Klein Mária, Lebovics M., Szeretini H. 2–2 K. — Tárczy F., Török Andor, dr. Farkas R. 1–1 K. *Jegyeiket megváltották:* Br. Sennyey Béla 210 K. — Br. Sennyey István 200 K. — Ifj. Miklós B. 50 K. — Szmrecsányi Béla 40 K. — Veres Lajos s családja 30 K. — Br. Vécsey Béla, dr. Zurich E. 20–20 K. — Oláh Ignác, Paulics F., Kozma Menyus, Galambos Ödön 10–10 K. — Egry Elek 7 K. — Voronyák I., Fuchs Pál, Zöldhelyi S., Szilágyi Bertalan, Bárczy Balázs 5–5 K. — Soltész Pál, dr. Frieder, Steinfeld István, Alender Fr. 4–4 K. — Kassai György, Havass Mór, Fenyesi K. 3–3 K. — Dr. Lengyel S., Gál Lajos 2–2 K.

— **Dunky fivérek** es. és kir. udvari fényképészek helybeli műtermékben október hó 4-én (vasárnap) és 5-én (hétfőn) d. e. 9-től 12-ig; és du. 2–5-ig fognak felvételeket eszközölni.

— **Torokfájásban szenvedőknek.** A hirtelen időváltozásból kifolyólag keletkezett torokfájásban szenvedőknek elmulasztatlan kötelességünknek ismerjük a torok gargarizálásához mint leghatásosabb gyógyszert a rohitschi „Styria-forrás” gyógyvizet aján-

lani. A leghirvevesebb orvosok és igen sokan a meggyógyultak közül a legnagyobb elismeréssel voltak. Már az első használatnál a gyógyhatás tünetei mutatkoznak úgy, hogy a gyulladást teljesen megakadályozza, még az idült torokbajban szenvedőknek is. A „Styria-forrás” gyógyvizet kapható minden gyógytárban, helyben *Hazy H.*-nál és a forrás kezelőségénél *Rohitsch-Sauerbrunn*-ban.

— **Szilágyi és Diskant** miskolci gépgyáros cég kitűnő borsajtóira, valamint legújabb „*Villám*” centrifugális bogozó és zuzógépeire felhívjuk t. olvasóink figyelmét. Kiemelendő különösen a cég által feltalált és készített „*Kinsem*” és „*Hegyalja*” borsajtók, nemkülönben a nagyüzemi préseléshez készített „*kettős kosaru*” sajtók, a melyeknek a régi világ-fából készített prése genálisan egyesítve van a modern technika vívmányaival. A sajtó felső része acél, alsó része faszervezet. Ennélfogva a *must sehol sem érintkezik vasrészekkel, hanem csak a fával, a mi a must színét, ízét, zamatját nem befolyásolja.* A törkölyt sem kell összevagdálni, hanem kisebb darabokban is könnyen ki lehet venni. Az 1902. évi *egri* és a *pozsonyi* II. mezőgazdasági országos kiállításra a cég borsajtói első díjjal, *aranyéremmel* lettek kitüntetve.

— **Előnyös tudomásul kell venni** mindazoknak, kik a mesterséges uton készült sokféle és hangzatos nevű hashajtók alkalmazását kerülik, hogy a *Schmidthauer-féle természetes igmándi keserűvíz* már fél pohárral reggel használva kitűnően beválik, a szervezetet nem gyöngíti, s teljesen fájdalom nélkül hat. Kapható gyógytárak és üzletekben.

— **Orvosi körökben** már rég ismert tény, hogy a *Ferenc József keserűvíz* valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan *Ferenc József keserűvizet.*

SZÍNHÁZ.

Kapunyítás a kassai színházban.

Kassa, okt. 1.

(Kassai tudósítás.)

Kassáról írják a következőket; E hét végén nyílnak meg a kassai nemzeti színház kapui s kezdetét veszi a színház téli szezonja, amely elé, tekintve a szintársulat buzgó előkészületét, nagy várakozással nézhet a kassai közönség. A szünet idejét ugyanis úgy a művészeti, mint a műszaki személyzet munkával töltötte el. Az igazgató közel tíz napos körutat tett az országban, hogy a nagyobb szintársulatoknál kiszemelje a jövő virágvasárnapról szerződő tagokat s végig nézte a fővárosi színházak bemutatott s a sikert aratott jelesebb ujdonságokkal tért vissza. Ezalatt pedig a műszaki személyzet a gazdag ruhátár s a pompásabb diszletek javíthatásával foglalkozott. Erre különösen szükség lesz a szezon megnyitó darabjánál, az „*Ember tragédiájánál.*”

A kassai szintársulat ugyanis *Madách Imre* remekével nyitja meg az előadások sorozatát s a darab külső kiállítására minden várakozást felülmul. A tizennégy szín diszlete és kosztümjei szenzációsnak ígérkeznek. Három jeles magyar festőművész, *Tyll, Molnár Árpád* és *Burchard* a diszletek festésével káprázatosan szép, mesés hatású remeket alkotott, míg a pazar változatosságu kosztümökön a szabó termekben hónapok óta dolgoznak. Az „*Ember tragédiájánál*” mutatkozik be *Fáy Flóra*, az ország-szerte ismert jeles hősnő, ki *Evát* játsza, *Ádám* szerepét pedig *Komjáthy János*, *Lucifer* *Barna* István játsza. A többi jobb szerepeket *Vágó Béla*, *Takács Ody*, *Váradi Jolán* játszák, kisebb szerepeket pedig a társulat majd minden tagja el van foglalva. *Madách* remekműve ötször kerül színre egymásután.

Ezt követi a *Dióssi Nussi* bemutatkozása a „*Nebántsvirág*” címszerében. Utána kerül az első ujdonság, a „*Drótostót*” a címszerében *Arankával*. Ez az első hét műsora. Utána rövidesen bemutatásra kerülnek a következő ujdonságok: „*A titok*”, a *Nemzeti Színház* nagysikerű ujdonsága. „*A szobaleány*” bohózat, a „*Tavas*” (*Frühlingsluft*), a mely a *Magyar Színházzal* egyidőben kerül bemutatásra, a „*Pesti nők*” *Lehár* új operettje, a „*Heidelbergi diákélet*” színmű, „*Kisérte*” *Géczy* új népszínműve, az „*Aranyvirág*” *Huszka* és *Martos* operettje, a „*Regényesek*” *Rostand* nagyhírű vígjátéka, „*Koldus és királyfi*” *Sziklay Kornél* operettje. Ezek közt nagyobb sikerű reprizek és a klasszikusok közül az első hetek műsorán szerepel az „*Éjjeli menedékhely*”, amelyben *Fáy Flóra* a fővárosban legnagyobb sikerét aratta, a „*Baba*”, „*Elektra*”, „*47-ik cikk*”, „*Jó barátok*”, „*Három testőr*”, „*Ponbiquet-család*”, „*Bolond*”, „*Párisi élet*”, „*Durand és Durand*”, „*Mozgófényképek*”, „*Koldusdiák*”, „*Orpheus a pokolban*”, „*Betyár kendője*”, „*Vörössapka*”, „*Arany asszony*” stb.

IRODALOM.

Mi lesz . . . ?

Mi lesz, ha egykor nem viharzik
A dal keresztül lantomon,
S a hangulatot, mely reám ül
Sok rimbe szedni nem fogom . . . ?
Mi lesz, ha majd a szálló perenek
Nem lesz meg láza, mámore,
Ha keserű lesz s ihatatlan
A kéjnek, üdvnek színborá ?!

Mi lesz, ha hervad ifjuságom
S szívem kihűlt lesz és hideg
S az átélt mult poezisét majd
Nem érti senki, senki meg,
Ha nem lesz esők, mit megeréltem
Mit kéjjel ittam egykoron
S ha nem lesz hangulat szívemben
És redős lesz a homlokom . . . ?!

Mi lesz, ha bús ősz hervadása
Elsepri éltem tavaszát
S mindaz, mi vonzott, lelkesített
Tűnő idővel tovaszállt . . . ?
Mi lesz, ha állva hült kebelled
Majd széjjel nézek józanon,
S a multak alma délibáb lesz
Kastélyra, fénye — pusztára rom . . . ?!

Mi lesz, ha üznek társtalanba'
És nem fogad be senkisémet,
S vergődni hagyják száz sebével
Mit dalba sirtam szét: szívem . . . ?
Mi lesz ?! Ugyan mi lenne akkor:
Oh! Nem fordul fel a világ,
Természet rendje, hogy lefagyjon
A korán sarjadt hóvirág . . .

Németh Pál.

„**A szerelem emlékei.**” **„Hernád partján.”** Ez alatt a cím alatt e héten kötet hagyta el a sajtót. *Péchy Jenő* és *Bodnár Tamás* a kötet verseinek írói. Kettőjük közül *Péchy Jenő* az, ki jobban birtokában van a formának és rithmusérzéknek. Verseinek egy-egy sorából néha precíz jambusi méret csendül ki *Bodnár Tamás*nál pedig a kifejezések választékosságára való törekvés tűnik ki, habár ez sokszor erőszakolt kifejezéseket szül. A költemények között a legtöbb nem irodalmi bíralat mértékéhez született, mint az első kötetek versei egyáltalán. Szárnybontogatásnak nevezhető csupán s a kísérlet után Isten a tudójal mikor lesz hallható a szárnyak csattogása. Azonban a versekben kivált *Péchy*ben akad az olvasó közvetlenségében megkapó részletekre. Az előző, melyet alább közlünk: egyszerűségében megkapó, hangulatos dolog.

„Minden egyes, kis versemet
A szivemből irtam,
Minden gyötrő, bus versemnél
Egy-egy kicsit sirtam.
Minden eldalt, kis versecském
Egy-egy ábránd képe
Az összes meg, egy elhervadt
Szeralem emléke . . .”

Ezen kívül is van egy pár vers — különösen a magyar verselésük — melyek szigorubb kritika előtt is megállhatják helyüket. Azonban sokat kell az írójuknak írni, hogy kifogástalan verselésük legyen s aztán sokat kell tanulni és olvasni, hogy helyes ízléssel megíratlanul hagyják, ami banális és csak azt dolgozzák fel, ami eredeti. Képzett verselőnél is elvész ennek keresésében néha egy élet. — Általában a kötet nem tesz rossz hatást, s ha egy kis jóakarattal elnézzük a hibákat — gyönyörködtetni is tudnak. A verseket *Alexander Vilmos* adta ki. Egy kötet ára 1 K. 70 fillér. N.

A Vasárnapi Ujság szept. 27-iki száma 28 képpel s a következő tartalommal jelent meg: *Tolsztoj Leo*, születésének hetvenötödik évfordulóján (arcképpel) — *Szalla* alá poklokra, Költemény. *Hegedüs István*ól. — *Regénytár*: *Aranyfűst*. *Regény*. *Irta* ifj. *Korányi Frigyes* (*Goró Lajos* eredeti illusztrációival). — *A tudós családjá*. *Spanyol regény* (képpel). — *A szökevények*. *Elbeszélés* (képpel). — *A kolozsvári egyetem épületei* (képpel). — *Régi himzések* a zsolnai iparkiallításán (képpel). — *Rákóczi* tiszabecsi ütközetének emléke (képpel). — *A férfidivat* furcsaságairól. — *A német császár bélyei* vadászatai (hét képpel). — *Kisfaludy Sándor* emléke a Nemzeti Múzeum kertjében (képpel). — *Az egyetemi ifjak* *Rákóczi* bölcsőjénél (képpel). — *Irodalom és művészet*, *Közintézetek és Egyetek*, *Képtalány*. *Egyesleg* stb. Rendelteti rovatok. A *Vasárnapi Ujság* előfizetési ára negyedévre négy kor., *Politikai Ujdonságok*-kal és *Világkrónika*-val együtt hat korona. Megrendelhető a *Franklin-Társulat* kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.)

Deák Ferenc emlékezete. A haza bölése születése százados évfordulója alkalmából közelgő országos ünnepre *Deák Ferenc emlékezete* címmel értékes kis füzet jelent meg, amely magában foglalja röviden mindazt az anyagot, a mely az ország-szerte tartandó *Deák* ünnepnek az ünnepi program összeállításához szükséges. A füzetet képek is díszítik. A *Deák* emlékfüzetet kiadta a *Lampel-Wodiener* féle udvari könyvkereskedés *Budapest*, *Andrássy út 21.* szám ára 20 fillér.

A baromfi tenyésztés jövedelmezősége. A baromfi tenyésztés a legjövedelmezőbb mezőgazdasági ágak közé tartozik, de csakis akkor ha kellő szakszerűséggel üzzük. A baromfi tenyésztéshez szükségesített összes ismeretek legszakszerűbben *Part-hay Géza* lapjában a „*Szárnyasaink*”-ban vannak tárgyalva, így ez a lap ugyszólván nélkülözhetetlen segéd eszköze minden tenyésztőnek. Aki nem ismeri még a *Szárnyasaink*-at, kérjen mutatvány számot a kiadóhivatalától *Budapest*, *Rottenbiller-utca 30.* szám. Szívesen küldenek.

Kiadótulajdonos: *Éhler Gyula*.

HIRDETÉSEK.

Sogód

a fűszer és vasszakmából, ki a magyar, német és tót nyelvet beszéli, azonnali belépésre keres-tetik a **Tóke-Terebes és vidéki fogyasztási szövetkezetnél.**

EPILEPSIA

ki gör-
csök,

álmatlanság vagy más ideges bajokban szenved, forduljon egész bizalommal a **Schwaben** gyógyszer-tárhoz *Frankfurt M.* a honnan teljesen díjmentesen kap egy füzetet.

A FÜZÖK PÓTLÓJA

Tökéletesíti a testalkatot, teljes kényelmet ad, nem gátolja a fejlődést.

Nincs meg benne azon hátrány, mint a fűzőkben, a Platinum pálcák elválasztottak s könnyen mosható.

Angol patent, orvosi tekintélyek legmelegebben ajánlják. Színek: fehér, szürke és drap. Megrendelésnél a Schlusssbőség mérvadó. Ára 10 kor. Egyedüli főraktár Felső-Magyarországon csak nálam. Egyszersmind ajánlom saját gyártmányu keztüimet, glacé, óz, szarvasbőr, valamint szövött nyári keztüik a legolcsóbbtól a lehető legfinomabbig, dus választékban raktáron tartom.

Mindennemű kötszerek, orvosi műszerek, betegápolási cikkek és gummi áruk.

Valódi párisi különlegességek titoktartás mellett

Blumberg S. E., Kassa,
keztüis és műkötszerész.

Hordók.

Császárszálláson, közvetlen Nyiregyháza mellett, Szabolcs-vármegyében hordógyáram első minőségű saját görös-, rothadás- és szűlyukmentes fájából készült

hordókat, kádakat és mindenféle szüretelő edényeket

szállít, avagy a helyszínen elad. Első osztályú fa, elsőrendű munka és vasalás biztosított, 50 literrel 250 literig, bármily mennyiség készletben van. Megrendelésre más nagyságú hordók 15 napon belül elkészítetnek, ugyszintén kádak és szüretelő edények is.

Levelek intézhetők Liptay Jenó császárszállási hordógyáranak üzemeltetéséhez, Császárszállás (Nyiregyháza mellett) ezimen, avagy Liptay Jenő tulajdonoshoz Bashalom u. p. Királytelek (Szabolcs vármegye) ezimen. Naponta háromszor oda és vissza is Nyiregyháza és Császárszállás között vonat közvetlen a hordógyár mellett megáll.

Figyelmeztetés! A vasuti kalauznak bejelentendő, hogy az utas Császárszálláson kiszáll, mivel Császárszállás föltételes megállóhely.

Van szerencsém a n. é. kö zönségnek ajánlani

tisztán kezelt ASZTALI BOROMAT.

Literje 30 krajozár.

SZABÓ ERZSI,

dohány- és szivar áruda.

Amerika.

Indulás Havreből minden szombaton.

Französische Linie
utijegyeivel.

Jó és gyors szállítás. Kitűnő ellátás likör és borral. Bővebb felvilágosítást ad ingyen és franco a

Französische Linie
BÉCS, IV. Weynrenergasse 8.

Vetőgép

Kühne-féle, jó karban olcsón eladó.

Tima Tibor,
Sárospatak.

Unghváry

László

(Czegled) 300 holdas bortermő szőlőtelepének, továbbá gyümölcs- és szőlőfaiskolájának árjegyzéke megjelent hol 5 krajczártól felfelé nemes csemeték, 2 forinttól felfelé sima és gyökeres szőlővesszők, továbbá — 16-18 forinttól felfelé sajáttermésű rendkívül finom újborok kaphatók Ezenkívül mindenféle gyümölcsfavadonc, akác- és gleditschia-csemeték. Tessék árjegyzéket (borról is) kérni.

Hitelt nyujtok

1-2-3 évre (kamat nélkül): városok, községek, megyék, vízszabályozó társulatok, mérnöki hivatalok, szövetkezetek, nagyobb uradalmak s más hitelképes testületeknek.

A hitelnyújtás szőlővesszőre és borra nem vonatkozik.

A Richter-féle
LINIMENTUM CAPS. COMP.
Horgony-Pain-Expeller
egy régi kipróbált háziszser, a mely már több mint 34 év óta megbízható bedörzsölésül alkalmaztatik köszvénynél, csúznál és meghúléseknél.
Intés. Silányabb utazatok miatt bevásárláskor óvatosak legyünk és csakis eredeti üvegeket dobozokban a „Horgony” védjeggyel és a „Richter” czéggel fogadjunk el. — 80 f., 1 k. 40 f. és 2 k. árban a legtöbb gyógyszerárban kapható. Főraktár: **Török József,** gyógyszerésznél Budapesten.
Richter F. Ad. és társa,
csász. és kir. udvari szállító. Rudolstadt.

Eladó ház.

A Jókai-utcában özv. **Fekete Emilné** tulajdonát képező ház eladó.

Értekezhetni ugyanott a tulajdonossal.

Férjem uram sem ellenzi
Dávid Gyula, észéki gyögyész. Szepitőszereit használni. Szepitő és más arcfoltok ellen Eszéki pomádéja ára 70 f., K. 1.20, 2.20, makacs arcfoltoknál az erősebb hatású Pompadour-pasztám kőcsögje K. 3 és 5. Arccsúfító fekete pont alakú miteszerek egyedüli mulasztója a Luvenil, ára K. 1 és 2. Bármelyik szorem heeználata előtt csakis Detergon különös porszappannal kell mosdani K. 1, 2, 3. Örmét szerzek szüete ifjító hajfctómmel az Gczölőknék, próbáivég K. 2, 4 és 8. **ANTEGRIN. Házilátatok óv-és gyögypora.** Minden gondolkozás és kérdézősködés nélkül, hogy mi volna jó, csakis Antegrin kell, a mint bágyadtak, mindjárt beadni. Egyszeri adag alig kevl 3 krajczárba, melylyel nagy kárt elhárítanak azok, a kik óvszerképen és étvágygerjesztőül hébe-korba adva bizlaláskor is mindig már előre megrendelik, pel dánt 100 darab sertés kőt a dögöt megszüntetni 10-15-20 kilogramm szükséges. Egy tekerca ára K. 2, mely elég 2 süldő megmentésére. Egy kilogramm ára K. 4. Két és fél kilogrammot tíz sertésre osomagolással K. 10.32 f-ét már bérmentve is küldöm. Öt kilogram 20 K. helyett K. 10; de 10 kilogram csak K. 34. Kaphatók posta v. vasuton utánvétellel küldve, csakis **Dr. Dávid Viktor.**
Törv. védve. gyögyész-tudor, a m. kir. természettudományi társulat rendes tagja.
Szent István király gyögyészertárban, ESZÉK, székely.

1902. orsz. gazd. kiállítás, Pozsony; 1-ső díj, aranyérem;
1901. temesvári kiállítás, 1-ső díj, díszoklevél.
1902. borászati kiállítás, Eger: 1-ső díj, díszoklevél és aranyérem.

BORSAJTÓK
„Kincsem,” „Hegyalja,” „Könyök-szerkezetű,” „Mabille,” és „Acélorsós,” a hegyaljai bortermelők legkedveltebb borsajtói.
Legújabb rendszerű, kettős kosaru sajtók, nagyüzemi preseléshez.
FŐELŐNYE:
A must sehol sem érintkezik vasrészekkel! Egyszerű kezelés! Óriási erőkifejtés! A tököly egy darabban és könnyen kivehető! Egy ember által könnyen kezelhető!
Szőlőszűk és bogyzók!
Villám legújabb centrifugális bogyzó és zúzógépek.
Szilágyi és Diskant Gépgyára
MISKOLCZON.

Árjegyzék ingyen.

Rohicsi templom-forrás
savanyuviz
jó étvágyat idéz elő,
könnyíti az emésztést és szabályozza az anyagcserét.
Sátoralja-Ujhelyben kapható:
HAZAI H.-nál.

Schicht-szappan

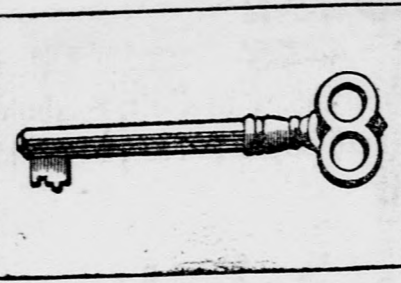
„SZARVAS“

VÉDJEGY:

„KULCS“

Legjobb, legkiadósabb és azért a legolesőbb szappan. — Minden ártalmas kevértől mentes.

Mindenütt kapható.

A bevásárlásnál kiváltképen ügyelni kell arra, hogy minden darab szappan „Schicht“ névvel és fenti védjegy valamelyikével birjon.

Kitünő pörkölt paprikás szalonna.

Tessék

kísérletet tenni és meg fog győződni, hogy nálam mindenféle

HENTESÁRU

a legolesőbban beszerezhető.

A t. ez. vevőközönség szives figyelmébe ajánlom a következő árakat:

1 kiló friss olvasztott szalonna-zsir . . .	1 K. 44 fill.
1 „ sótalan szalonna zsirnak való . . .	1 K. 40 fill.
1 „ uj sós szalonna . . .	1 K. 40 fill.
1 „ füstölt szalonna szeletben . . .	1 K. 48 fill.
1 „ füstölt hát szalonna . . .	1 K. 52 fill.
1 „ I. rendű pörkölt paprikás szalonna . . .	1 K. 72 fill.
1 „ füstölt kolbász . . .	1 K. 60 fill.
1 „ füstölt sódar páczolt . . .	1 K. 52 fill.

Nagybani vételnél árengedmény!

Megrendelhető:

KARNER JÓZSEF,
hentesüzletében
Nyiregyházán.

Finom füstölt buszemű.

Keil-lakk

legkitünőbb mázólo-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára
Keil-féle fehér „Glasur“, fénymáz 45 kr.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 20 kr.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók

BEHYNA TESTVÉREK ezégnél **S.-A.-UJHELY.**

Őszi és téli ruhák beszerzése.

Van szerencsém értesíteni a n. é. közönséget, hogy bevásárlási utamból haza jöttem és üzletemet a legfinomabb és legdivatosabb **angol, doublé, cheviott, fanczia** és **hazai gyártmányu szövetekkel** szereltem fel.

Eddigi szives pártfogást továbbra is kérve
Kiváló tisztelettel maradtam

SANT MÓR.

angol férfi szabó.

S.-A.-Ujhely Rákóczy utca.

Eladó zongora.

Egy rövid szárny-zongora, igen jó karban jutányosan eladó. Bővebb értesítést ad **Bótos János** Homonna, (Zemplén m.)

Eladó ház.

A nagyuj-utcai 140. ö i. számú ház haláleset miatt szabad kézből eladó.

Bővebb tudósítást ugyanott.

Thierry A. gyógyszerész

CSODA-BALZSAMA

a legjobb diätetikusházi szer emésztésizavarok, gyengeség, émielygések, gyomorégések, felpuffadások stb. ellen, köhögésnyhi, görcscsendesítő, nyálkaszétosztó, tisztító hatású. 12 kis vagy 6 dupla üveg bérmentve csomagolással korona 4.—

Thierry A. gyógytára a „Védangyalhoz“ Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Valódi csakis az itt látható apaca-védjeggyel.

Nagyon ajánlatos ezen hatásos szert utazóknál állandóan magánál tartani.

Miért szenved ön?

holott önnek minden, habár még oly idült és bár mily keletkezési sebeinek sikeres gyógyítása biztorkilátásba van helyezve és majdnem minden ájalmos és veszélyes operációt kikerülhet a

Thierry A. gyógyszerész az Órangyal-gyógyszertár

valódi CENTIFÓLIA-kenőcse

úgynevezett Csadabalzsam használata által.

Ezzel a kenőccsel egy 14 éves és gyógyíthatatlannak tartott csontszű teljesen meggyógyított, újabban még egy 22 éves régi, súlyos rákszerű betegség is.

A valódi Centifolia-kenőcs alkalmazva lesz gyermekágyas nők fájós mellénél, a tejjeladékok szorulásánál, mellkeményedésnél, orbáncznál, mindenféle idült bajok, kifakadt lábak és csontoknál, sebeknél, sésfolyásoknál, dagadt lábak, sőt csonttráknál is; kardvágás, szúrásnál és lösebeknél, vágott és zúzott sebeknél; mindenféle idegen testek kihúzására, mint: üveg- és fa-szilánkok, homok sörét, tövis stb., minden gennyedésnél, daganatnál, karbunkulusoknál, ujjképződéseknél, sőt ráknál is; ujjgilisztáknál vagy gáncsnál körömgilyésnél, hólyag- és sebes lábaknál; **mindennemű égési sebeknél**, megfagyott tagoknál, a betegek fekvéstől keletkezett sebeinél, nyakdaganat-, vérfekély-, fülfolyás és gyermek sebeiinél stb. stb. Kevesebb mint két szelence nem küldetik szét. Két tégely ára **K. 2.50** az összeg előzetes beküldésével mely levélbéllyekben is beküldhető. Számos bizonyítvány rendelkezésre áll. Óva intek mindenkit hatástalan hamisítványok vételétől s kérem pontosan ügyelni, hogy minden tégelybe a fenti védjegy és a cégnek „Thierry A. Órangyal gyógyszerész Pregrada“ bégetve kell lennie. Minden tégelynek egy használati utasításba ezen védjeggyel ellátva kell göngyölve lennie. Egyedül valódi Centifolia-kenőcsöm hamisított és utánozt a védjegytörvény alapján szigorúan üldözöm, épen így a hamisítványok árusítóit is. — Egyetlen beszerzési forrás: **THIERRY A. Órangyal gyógyszerész Pregrada-ban Rohitsch-Sauerbrunn mellett.** — Központi raktárak Budapesten: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszerésznél; Zágrábban **MITTEL-BACH S.** gyógyszerésznél és Bécsben **BRADY C.** gyógyszerésznél.

URANOS

- K É K

ruha-mosáshoz
a legjobb kékítő szer.

— Törvényesen védve. —

Mosó-intézetekben háztartásokban a legkedveltebb ruhakékítő.

Olcsó és felülmúlhatatlan!
kis üveg 24 fillér, tiszteri mosáshoz elegendő.
1 nagy üveg 1.60 kor., 1/2 üveg 1 kor.

Kapható mindenütt.
tánszaktól óvakodjunk!

Kizárólagos gyártói:

HOCHSINGER TESTVÉREK VEGYÉSZETI GYÁRA

BUDAPEST,
VI., Rózsa-utca 85.